Eörsi László: **KONCEPCIÓS MÍTOSZROMBOLÁS III.**

MEGPRÓBÁLOM HARMADSZOR IS…

A *Beszélő*ben a Szakolczai–Eörsi vita befejezetlen maradt, ez az egy, amiben egyetértünk. Ezt írta viszont-viszontválaszában (*Itt a mítosz, hol a mítosz?! Beszélő*, 2010/4): „*…jó lenne, ha a szerkesztőség lehetővé tenné neki* [E. L-nek], hogy kifejtse: *mit tekint annak a mítosznak* [...], *amelyet én Jankó Piroskáról írt tanulmányomban szerinte koncepciós módon lerombolni törekedtem.* [...] *Hagyjuk a hadova hintát, elő a farbával*!" Készségesen eleget teszek kívánságának, sajnos – jobb híján – csak itt, a honlapomon, a *Beszélő*nél is jóval szűkebb olvasói körben, hiszen ott már kimerítettük a hozzászólási lehetőségeinket. Szerintem azonban ennél jóval fontosabb problémák maradtak megválaszolatlanul, ezekre is kitérek.

A viszontválaszomban megírtam, a *mítosz* szónak melyik értelmezését vettem alapul: „(pejor) ***a valóságban nem megtörtént*** *nagyszerű események sora,* ***kitalált történet***". Ehhez képest igencsak meglepő, hogy a saját zsenialitásától két percenként elájuló Szakolczai másodszor is rosszul interpretál; én ugyanis sosem állítottam azt, hogy: a mítosz „nagyszerű esemény"-t jelent.
A Jankó Piroska-ügyet Szakolczai – fentebb említett jelentés alapján tehát – *mítosz*nak, azaz kitalációnak tartja, erről írt terjedelmes „mítoszromboló" dolgozatot (*1956-os Intézet 2008-as Évkönyve*). Véleményem szerint azonban az érvei nem a rendelkezésünkre álló forrásokból leszűrhető tényeken alapulnak, hanem a szerző önkényes, megalapozatlan *Szegény Jankó Piroska*-koncepcióján. Ezért adtam vitairatomnak ezt a címet: *Koncepciós mítoszrombolás*.
Tekintve, hogy ezen Szakolczain kívül senki sem akadt fenn, remélhetem, hogy mindenki más számára világos volt ez a cím. Szeretném hinni, hogy most már az ő számára is.

EGY KONFLIKTUS EREDETE

Az alábbiakban igyekszem tömören összefoglalni, hogy miért, hogyan alakult ki a konfliktusom Szakolczaival, mivel az 1956 iránt érdeklődő olvasóknak feltűnhet, hogy az utóbbi időkben már többször keveredtünk egymással nyilvános, szakmai-személyeskedő vitába. A külső szemlélő számára még rejtélyesebb lehet az egész, ha megtudja, hogy egyazon intézet munkatársai vagyunk.

Mindaddig (2005-ig, azaz mintegy 13 évig) normális kollegiális viszonyban voltunk, míg be nem jelentettem neki, hogy a forradalom 50. évfordulójára az '56-os kivégzettekről arcképes kötetet kívánok megjelentetni. Kétségtelen, hogy ekkor ő már a megtorlás története szakértőjének számított, e témakörben már több tanulmányt megjelentetett. Ezért nem vette jó néven a tervemet. De az is igaz, hogy én – mint a budapesti fegyveres felkelés és a politikai ellenállás kutatója – szintén sokat foglalkoztam a megtorlás áldozataival. (Tény, hogy először felvetettem neki: 2008-ra készítsük el együtt a kötetet. Ám meglepően gyorsan haladtam a fotók gyűjtésével, és mivel a közös könyvkészítés szerintem csak valamilyen kényszer esetén indokolt, bejelentettem neki, hogy meggondoltam magam: egyedül szeretném megjelentetni a kötetet.)

A bosszúra hamar kínálkozott lehetőség, amelyet Szakolczai 100 százalékig ki is használt. Történt, hogy a Budapest Főváros Levéltára főigazgatójával, Á. Varga Lászlóval a forradalom 50. évfordulójára egy képes kötet összeállításában állapodtam meg. A főigazgató a barátját, Szakolczait szerződtette lektornak, s ő irgalmatlanul kinyírta a kéziratomat. Lektori véleményezését megőriztem, bárkinek megmutathatom. Aligha lehet kérdéses az előre megfontolt szándék és a végletes rosszindulat. Különösen visszatetsző a történetben az, hogy Szakolczai visszaélt pozíciójával. Nagyon jól tudta ugyanis, hogy Á. Vargánál tetszése szerint

bármit elérhet. (A BFL többi vezetőjének egyébként kimondottan tetszett a kéziratom.) A kötetet – *„Ellenfehérkönyv”* – dacból végül magam adtam ki. Az előszóban – mintegy reklámként – idéztem Szakolczai lektori summázatát, s ezzel én vittem először nyilvánosság elé a konfliktusunkat: „A *jelenlegi kézirat kiadását nem csak, hogy nem javaslom, attól kimondottan óvom a levéltárat*.”)

Az igazi balhé azonban az *1956 mártírjai* kötetem (ez az, amit egy évvel korábban bejelentettem neki) megjelenése után robbant ki. Kétségkívül óriási hibát is elkövettem, mindezidáig a legnagyobbat. Az történt ugyanis, hogy a kéziratot 1956 decemberében leadtam a *Rubicon* Kiadó vezetőjének, Rácz Árpádnak, aki fél évvel később, a nyomdába kerülés előtti este felhívott telefonon, és egy új bevezetőt kért. Én pedig – anélkül, hogy átgondoltam volna – teljesítettem kérését. (Nem mentség, de tény, hogy a kézirat leadása után fél évvel, az évfordulós sodrásban ezer más üggyel is foglalkoztam.)
Az eredeti előszavam (megtekinthető itt, a honlapomon, e kötetem ismertetésénél) többek között az alábbi mondatot tartalmazta: „*A kísérőszövegek megírásához, az adatok feltárásához jórészt alapkutatásokat végeztem, de jelentős mértékben a Kézikönyv III. kötetre* [az 1956-os Intézet kiadásában jelent meg, 1996-ban] *is támaszkodtam, tehát köszönettel tartozom Szakolczai Attilának és munkatársainak*.” Az új előszóból azonban ez gondatlanságom miatt kimaradt, s így a plágium vádjába kerültem. Ugyanis a 228 kivégzett 1956-os tevékenységének ismertetéséből 21 nem az én kutatómunkámon alapult, amelyekre elmaradt a hivatkozás. Rendkívül súlyos figyelmetlenségemet viszont azonnal elismertem, és tőlem telhetően igyekeztem jóvátenni.
Bár egyesek – főleg Szakolczai – azt állították, hogy csaknem az egész *Kézikönyv III.*-at átmásoltam, ez nem igaz: igazolni tudom, hogy a többi 207 szereplő 1956-os történetének megírását levéltári munka előzte meg. Sőt, a kivégzettek több mint harmadáról már korábban jóval részletesebb életrajzot írtam, mint ami a *Kézikönyv III.-ban* megtalálható.

Szakolczai viszont adós maradt az önvizsgálattal. Még most, 14 évvel a *Kézikönyv III.* megjelenése után is úgy említi e kötetet a *Beszélő*ben, mintha egyedül ő írta volna: „*1996-ban az 1956-os Intézet kiadásában jelentek meg az ötvenhatos megtorlás során kivégzett áldozatokról írt életrajzaim…*” Szomorú és érthetetlen, hogy Szakolczai ennyire függetleníti magát a tényektől. A valóság az, hogy a *Kézikönyv III.* életrajzait, statisztikáit mintegy 20 főnyi munkacsoport készítette, amelynek bizony jómagam is tagja voltam, s ezt most egyszerűen letagadja. Hogy lehet ilyen mélyre süllyedni? A könyvön kétségkívül ő dolgozott a legtöbbet, de az impresszumból részben (és az 1997-ben megjelent CD-ROM-impresszumából teljes mértékben) kiszorultak a munkacsoport tagjai, akik részt vettek a kivégzettek életrajzainak megírásában. Tehát – a többiekkel együtt – én is kiálthatnék plágiumot, hiszen életrajzaimat Szakolczai csupán kicsit átszerkesztette, de nem ő írta, mint ahogy ezt még most is állítja. Más kutatási eredményeit immár 14 éve szemrebbenés nélkül a sajátjának tünteti fel, miközben egy figyelmetlenség miatt előidézett vétségben könyörtelen ítésznek bizonyul. Nem magából indul ki, amikor ennyire megbízik a munkacsoport minden egyes tagjának nagyvonalúságában, és óriási szerencséjére emiatt eddig senki sem hozta kellemetlen helyzetbe. Rajtam kívül még nincsenek feltűntetve azok, akik a budapestiek életrajzát írták: Baló A. Péter, Balog Piroska, Fabó Bea, Farkas Attila, Gyenes Pál, Horváth Sándor, Jenei Károly, Jenei Károlyné, Kádár Zsuzsanna, Kresalek Gábor, Rainer M. János és Tóth Eszter Zsófia.

A *Kézikönyv III.* és az én kötetem (*1956 mártírjai*) között természetesen van hasonlóság, de jelentős a különbség is. A legfontosabb az, hogy az én kiadványom tartalmazza a kivégzettek képeit (amelyeket döntő részben én gyűjtöttem össze). De távolról sem olyan csekélyek az

életrajzok közötti különbségek, mint ahogy Szakolczai állítja. Számos új elemet is megjelenítettem, az életrajzok több esetben teljesen különböznek, de a leglényegesebb eltérés a számadataink között állapítható meg: a Szakolczai által szerkesztett kötet 229 kivégzettről tesz említést, én viszont csak 225 áldozatot tartok számon. (Mindkettőnk szerint hárman a börtönben haltak meg. Az igazsághoz tartozik, hogy egy kivégzettről – aki még kimaradt a *Kézikönyv III.*-ból – először Szakolczaitól hallottam, s csak azután kutattam róla a levéltárban.) Összességében tehát, a fatális baklövésem mellett az opusom mégiscsak „új minőség", nem plágium. Mindazonáltal mégis – etikai alapon – megütöttem a bokámat az intézetünkben: a három főből álló ad hoc etikai bizottság 2007–2008-ban elmarasztalt (ha jól sejtem, szótöbbséggel: Rainer M. János és Ungváry Krisztián Standeisky Éva ellenében), és ez anyagi következményekkel is járt – ehhez hasonló büntetésben az intézet történetében senki más nem büszkélkedhet. Az eredménnyel egyébként vitapartnerem sem volt megelégedve: azt azért nem tudta elérni, hogy kirúgjanak az intézetből.

Érdekes módon az *1956 mártírjai*ban feltüntetett adatokat – amelyek, mint említettem, eltérnek az övéitől – az azóta eltelt csaknem négy évben egy szóval sem vitatta. Haragját valamilyen rejtélyes okból helyesebbnek tartotta a szintén 2006-ban megjelent *Köztársaság tér 1956* kiadványomon kitölteni.
A témakörrel kapcsolatos kutatást addig alig végzett (ez a jegyzetapparátusából egyértelműsíthető, de ő is elismerte), mégis mintegy 40 oldalas, igen rosszindulatú kritikát írt az 1956-os Intézet honlapjára, majd egy szintén terjedelmes változatot az *ÉS*-be (*Népköztársaság tér 2006*, lásd a *Köztársaság tér 1956* kötetem kritikáit) is. Ez nyilvánvaló blöff volt, hiszen bármennyire is zseniális a vitapartnerem, még sem találhatja ki az általa át nem tanulmányozott források tartalmát! Munkatársaim és más kollégák közül csak Standeisky Éva volt olyan szolidáris és bátor, hogy szót emeljen Szakolczai módszere ellen (*Így azért ne! ÉS*, 2007. VI. 1.). Bírálata szelíd volt, de elegendő ahhoz, hogy magára vonja Szakolczai azóta is izzó gyűlölködését, amelynek most, a *Beszélő*ben legutóbb közreadott írásában is tanújelét adta. Természetesen én sem maradtam adós a válasszal (e vita megtalálható itt a honlapomon, a *Köztársaság tér 1956* kötetem kritikáinál), és így vált nyilvánossá az 1956-os Intézet eme munkatársainak személyeskedésektől sem mentes csatározása.
El kell azonban ismernem, hogy Szakolczai e támadásával jelentős eredményt ért el. A vitához hozzászóló történészkollégák többsége, legalább részben (esetleg nagyrészben) elfogadta érvelését abban a témakörben, amit egyikük sem kutatott (ismétlem: beleértve Szakolczait is). Ám az egyetlen túlélő hozzászóló, a mindig is korrektül nyilatkozó Radnai György tételesen cáfolta Szakolczai állításait.
Az 1956-os Intézet munkatársai előtt Szakolczai azzal indokolta offenzíváját – úgy tűnt, elég meggyőzően –, hogy a csapnivaló kötetemről (tény: ha lenne második kiadás, jó pár ponton javítanék, de a lényegen nem változtatnék) a külső kritikusok fogják leszedni a keresztvizet, az Intézet szempontjából csak jobb, ha ő ezt preventív módon megteszi. A kötet megjelenése óta eltelt négy év azonban nem igazolta aggodalmát: lásd *Köztársaság tér 1956* kötetem kritikái: Mink András (*Beszélő*, 2006/12.), Harmath István (*Chicagói Krónika*, 2007. VI. 15.), László Ferenc (*Magyar Narancs*, 2007. X. 4.), Galántha Gergely (*ÉS*, 2008. II. 8.) írásai, valamint Komoróczy Géza (*ÉS*, 2006. XII. 8.) és Bob Dent (*Magyarország kívülről, belülről*, *Európa*, 2008.) utalásai. (Szakolczai korábbi, „jóindulatú" jóslata sem vált be: 2005-ben, amikor lektorként megfúrta a készülő kötetemet, arra is hivatkozott, hogy fel fognak jelenteni. Lám, az *„Ellenfehérkönyv"* immár négy éve megjelent, a feljelentés elmaradt.)

„HADOVA HINTA" (Tóth Ilona-ügy, Jankó Piroska-ügy)

Most térjünk vissza a legutóbbi *Beszélő*ben félbehagyott vitánkra!

A *Beszélő* legutolsó számában számomra váratlanul azt rótta fel nekem, hogy elfogadom a Tóth Ilona terhére rótt vádat (Kollár István likvidálása). Erre válaszul ezt írtam: „*Különösen figyelemreméltó, hogy Szakolczai épp most és épp így szólalt meg először Tóth Ilona-ügyben. Nos, vannak szerzők, akik a politikai érvényesülést tartják a szem előtt, és vannak, akiket a gyűlölködésük vezérel. Csak hát mindezt a hitelesség sínyli meg.*"
Szakolczai ezt azzal próbálja hárítani, hogy bizonygatja: immár harmadszor nyilvánul meg Tóth Ilona ügyben. Vegyük sorba:
Elsőként a már említett *1956 Kézikönyve, III.* kötetre hivatkozik, amelyben arcpirító módon magának tulajdonítja a benne lévő Tóth Ilona életrajzot. Szögezzük le: azt nem ő, hanem Gyenes Pál írta, aki akkoriban e témakör legszorgalmasabb kutatója volt. A Kollár-ügyről így tudósított: „*A hivatalos verzió szerint november 18-án, a Czázár András utcai kisegítő kórházban* [...] *társaival megölt egy fiatal férfit, mert ávósnak hitték. A vádat, a vádlottak beismerő vallomásán kívül semmi sem bizonyította.*" Szakolczai szerkesztésével ez így került bele a kötetbe: „*A bírósági ítélet szerint 1956. november 18-án meggyilkoltak egy ismeretlen férfit, akit ÁVH-snak véltek.*"
Tehát míg Gyenes a Kollár-ügy valóságtartalmát hangsúlyozottan kétségbe vonta, a témakörben 1996-ban járatlan Szakolczai ezt az állítást – talán *jobb az óvatosság* alapon – semlegesítette. Ez arcnélküli állásfoglalás, amelyből semmiképpen sem lehet a Tóth Ilona elleni per hamis, koncepciós voltát kiolvasni, igaz, az ellenkezőjét sem.
Másodikként dr. Kende Péter Tóth Ilonát „sommásan legyilkosozó" cikkére írt válaszára utal (*Ellen-polgári forradalom*. *Népszabadság,* 2002. V. 6.), majd amiatt ostoroz, hogy nem ismerem ezt az írását. Csak hát nem az én memóriámmal, hanem Szakolczaiéval van gond. Tudniillik én nagyon jól emlékszem erre a cikkére, már csak azért is, mert néhány nappal korábban én is bíráltam dr. Kende Pétert (*Tóth Ilona védelmében*. *Népszabadság,* 2002. IV. 25.), amire a jelek szerint Szakolczai nem emlékszik. Noha írásában ezt a pert valóban „*bírósági eljárásnak álcázott meghurcolás*"-nak nevezte (gyanítom: Gyenes Pál nyomán; tudtommal ezt a témakört még ekkor sem kutatta), mégis ki merem jelenteni: ekkoriban egységes frontot alkottunk dr. Kende írásával szemben, és döntő részben egyetértettünk a szakmai kérdésekben. Egyébként dr. Kende azt a bizonyos „sommásan legyilkosozó" cikkét válaszként írta a 18 nappal korábban ugyancsak a *Népszabadság*ban megjelent írásomra (*Tóth Ilona és kultusza*), amelyet – a jelek szerint – Szakolczai egészen eddig rendben lévőnek talált.
Tehát „hadova hinta" erre a két példára hivatkozni, hiszen nem bizonyítja az ő korábbi eltökéltségét a Tóth Ilona-per koncepciósságát illetően. Ha olyan abszurdnak tartotta volna a Kollár-ügy tényként való elfogadását, már régen elő kellett volna jönnie a „farbával". De csak most, a *Beszélő*ben tett egyértelmű állásfoglalást ebben a kérdésben. Ezért továbbra is megalapozottnak tartom az ezzel kapcsolatos korábbi megállapításomat: akár a politikai helyezkedés, akár a gyűlölködés vezérli Szakolczait, a szakmai hitelességét kockáztatja.

Jankó Piroska ügyében Szakolczai hiába próbál a periratok mögé látni, véleményem szerint teljesen kudarcos a „mélyfúrása" – rendre önkényes, erőltetett megállapításokat tesz. Magyarázatai, elemzései mások számára sem feltétlenül meggyőzőek. Közülük csak közös barátunktól, a folyton igazságot kereső Puchert Jánostól kértem (és kaptam) felhatalmazást, hogy megemlítsem. Ez azért is fontos számomra, mert csakis a vele folytatott beszélgetés vett rá arra, hogy Szakolczai tanulmányáról vitairatot írjak. (Ha másvalakinek az opusáról lett volna szó, nem haboztam volna annyit, de ellentétünk köztudomású, és tartottam attól, hogy köztünk a szakmai jellegű vita előbb-utóbb személyeskedésbe csap át.) Noha a legutóbbi *Beszélő*ben a vitás kérdésekben Puchert lényegében az én álláspontomat támogatta, sajnos azt nem írta meg, hogy mint '56-os halálraítélt, miért nem fogadja el Szakolczai állításait a Jankó Piroska-ügyben.

Igen, azt állítottam többször is, hogy Jankó „*élvezetét lelte az állatok kínzásában*”, és most sem látok okot arra, hogy a véleményemet megváltoztassam, noha tudom, hogy ezt Jankó a bírósági tárgyaláson tagadta. Ugyanis ezt sok vallomás megerősíti (csak úgy, mint Jankó szempontjából előnyös közléseket, például azt, hogy a munkáját kifogástalanul ellátta), s ezek a források lényegesen meggyőzőbbek Szakolczai érveléseinél. Képtelennek bizonyul ugyanis annak bebizonyítására, hogy e vallomások mind kikényszerítettek lettek volna, vagy mind rosszindulatból, netán tévedésből keletkeztek. De még az sem meggyőző, hogy miért pont ezeket a terhelő tényállásokat fogadja el (amelyekben egyébként egyetértünk): Jankó a Ferenc körúton egy szovjet katona összeégett holttestét leköpte és belerúgott, majd ugyanezt tette Papp József tetemével is a Köztársaság téren.
Minek is ismételjem magam: teljes egészében fenntartom mindazt a kritikát, amit még a januári *Beszélő*ben fogalmaztam meg.

Szakolczai a legutóbbi *Beszélő*ben analógiákat gyűjtött össze Tóth Ilona és Jankó Piroska sorsáról és az ellenük folytatott perekről. „*Mindkettejüket gyilkosság elkövetésével vádolták, amelynek a perbeli történetekben még a körülményei is megszólalásig hasonlóak voltak: mindkét lány egy megsebzett, meggyötört, már halott vagy majdnem halott, ávósnak vélt emberbe mártott kést, amit egy férfi adott nekik; mindkét hanyatt fekvő áldozat felsőteste csupasz volt, amikor a mellé térdelő vagy guggoló tettes beledöfött stb.*” Na, akkor most mindez vajon mit bizonyít? Szakolczai nyilván azt sejteti, hogy a szervek az általuk kitalált sémát érvényesítették. Ezt súlyos melléfogásnak tartom!
Ezután kitér egy újabb hasonlóságra: „*…a megtorló hatalom Tóth Ilonát és Jankó Piroskát is szadistának becsmérelte. Ezt hirdette a második Fehér könyvben Tóth Ilonáról megjelent írás címe (Szadista orvosnő az ellenforradalmárok között), ekként híresült el Jankó Piroska.* Csak épp azt nem fűzi hozzá, hogy Tóth Ilonáról én soha nem írtam azt, hogy szadista lett volna, tehát már itt is megdől az ellenem oly gyakran felhozott csacska vád, miszerint forráskritika nélkül fogadom el az „ávós” anyagokat.
Egyébként pedig tény, hogy a periratok forrásértékét továbbra sem becsülöm le. Kiderül azokból többek között, hogy lehet – nem túl szignifikáns – analógiákat találni a történetükben, de az is, hogy micsoda különbség volt e két nő között! Tóth Ilona rendkívüli, kivételes egyéniség volt, Jankó Piroskáról a legnagyobb jóindulattal sem lehetne ugyanezt állítani.

A TEKINTÉLYEK

Vitapartnerem legutóbb egy ilyen állítást tett: „*Noha Standeisky Éva* [...] *nyomán (ÉS 2007. VI. 1.) Eörsi is azzal vádol, hogy érvelés helyett tekintélyek mögé bújok…*” Ez egy nettó szamárság, és az ilyen légből kapott kijelentések teszik végképp gyanússá Szakolczai „mélyfúrásait”. Hiszen, ha egy egyszerű közléssel is ennyire önkényesen bánik, akkor még elgondolni is szörnyű, mit bűvészkedhet az ötvenegynéhány éves dokumentumokkal.
Sehol sem írtam, hogy Szakolczai „érvelés helyett tekintélyek mögé” bújt, sem Standeisky, sem más nyomán. Ugyanis *tekintély*ről e vita során csak egyszer írtam, mégpedig a *mítosz* szó értelmezése kapcsán. Konkrétan, amikor nehezményeztem, hogy nem a szótárban keresi e szó jelentéseit, hanem egy tekintélyt, nevezetesen Litván Györgyöt citálja, akitől a *mítosz* más jelentését is idézhette volna. (Sajnos nem tette, s ezért kellett visszatérni az értelmezésre, lásd e cikk legelején.)

De ha már a tekintélyekről van szó, érdemes ebből a szempontból is áttekinteni Szakolczai legfrissebb írását. A Tóth Ilona-vita kapcsán szembeállítja velem Jobbágyi Gábort, Kiss Rékát, M. Kiss Sándort, akiket aztán a dolgozata végén is megemlít, mint mérvadó szakértőket. Közülük főként Jobbágyi személye okoz némi meglepetést. Elég elolvasni Szakolczai könyvkritikáját (*Beszélő*, 1999/6) Jobbágyi egyik kötetéről (*Ez itt a vértanúk vére*,

Kairosz, 1998), ahhoz, hogy lássuk, mekkorát fordult vitapartneremmel a világ. Nehezen lehetne ugyanis egy művet megsemmisítőbb bírálattal illetni, mint ahogy ezt Szakolczai tette. (Teljesen egyetértettem vele, és helyesnek tartom most is.)

Az áprilisi viszont-viszontválasz végén további tekintélyeket vonultat fel velem szemben (Dornbach Alajos, Földvári József, Jobbágyi Gábor, Kahler Frigyes, Kende Péter, Kenedi János, Kiss Réka, M. Kiss Sándor, Ripp Zoltán, Takács Tibor, Zinner Tibor; nem értem, hogy maradhatott ki e listáról Rainer M. János; eddig ő látszott számára a legelső tekintélynek), mivel ők „*hasonlónak vagy lényegileg azonosnak tekintik a rákosista és az ötvenhatos pereket, és legalábbis aggályosnak, hogy lehet-e az azokban fennmaradt történeteket a forradalom történeteinek tekinteni*".

Közülük Dornbachhal, Kenedivel, Rippel, Zinnerrel beszéltem, ők négyen cáfolták ezt az állítást. Tehát mégsem annyira erős ez a front velem szemben, mint amennyire Szakolczai szeretné…

Ennél talán még érdekesebb, hogy az új tekintélyek közül Jobbágyi Gábor és Kahler Frigyes pár éve *Hétsoros halálos ítélet* címen írt cikket (*Magyar Nemzet*, 2002. XII. 2.), amelyben a szerzőpáros teljesen összemos mi kettőnket és dr. Kende Pétert. Ezt nem csak az újság olvasói, hanem a lapozói is rögvest kiszúrhatták, ugyanis ez az opus alcíme: *1956 utáni megtorlás pereiről – Válasz* [dr.] *Kende Péter, Eörsi László és Szakolczai Attila írásaira*.

Ebből muszáj kicsit hosszabban idézni: „*Mit tekinthetünk közösnek az Eörsi–Kende–Szakolczai szerzőtrió publicisztikai írásaiban?* [...] *Végkövetkeztetésük többek között az, hogy a perek elítéltjei bizonyítottan köztörvényes bűncselekményeket követtek el, ezért elítélésük túlnyomó részben jogos volt. Így – logikájuk szerint az 1956 utáni megtorlási perek lényegében különböznek az 1956 előtti koncepciós-konstrukciós perektől, amikor valótlan tényállás alapján jogszerűtlen ítéletet hoztak; szerintük 1956 után jogszerű eljárásban jogos, bár túlsúlyos ítéletek születtek. Ezért szemükben az 1956 utáni perfeldolgozások csupán a »jobboldal« kísérletei az 1956-os elítéltek heroizálására, amire semmi ok, lévén ők köztörvényes bűnözők. Ezen nem változtat az sem – e szerzők olvasatában –, hogy az Országgyűlés valamennyi, az 1956-os forradalommal és szabadságharccal összefüggésben hozható ügyben hozott ítéletet semmisnek nyilvánította.* [...] *Az efféle érvelés amellett, hogy megkérdőjelezi a semmisségi törvények létjogosultságát – magában rejti az 1956-os forradalom és szabadságharc ismételt átértékelésének lehetőségét, s a kádári megtorlás részbeni rehabilitálását. Emlékezhetünk még a kádári kor »történetíróinak« (Berecz János, Hollós Ervin, Lajtai Vera) »kutatásaira«, amelyekben ugyanezek a perek mint a jogszerű eljárások példaképei jelentek meg, s az elítéltek elvetemült köztörvényes bűnözők, gaz ellenforradalmárok voltak*."

Azt hiszem, ehhez nem nagyon kell kommentár. Szakolczai két új kedvence öt éve nagyjából ugyanazzal a bugyutasággal vádoltak bennünket, amelyet most már ő is átvett.

A Jobbágyi–Kahler szerzőpáros e cikk végén arra bíztatta az „*érintett hozzátartozókat vagy az ötvenhatos szervezeteket*", hogy jelentsék fel a „*hatályos törvényekkel szembekerülőket*".

Annak idején a *Magyar Nemzet*ben, olvasói levélben válaszoltam erre az írásra, Szakolczai – tudtommal – nem. E két „tekintély" cikke azonban annyira felháborító volt, hogy két publicistát – Révész Sándort (*Semmi se kínos. Népszabadság*, 2003. I. 3.) és Murányi Gábort (*Feljelentésre fel! HVG*, 2003. I. 11.) – is írásra késztetett. Murányi így fejezte be a cikkét: „*A szerzőpárosnak* [Jobbágyi–Kahler] *e felhívással* [...] *sikerült sajátos tudományetikai mélypontrekordot felállítania*." Szakolczai azzal, hogy kisajátítja a *Kézikönyv III.* szerzőiségét – ahogy erről e cikk 2. oldalán írtam – tudományetikai szempontból már korábban behozta két új mesterét.

Murányi, ugyanitt: „[Jobbágyi és Kahler] *elhallgatják, illetve publicisztikai megnyilvánulásnak próbálják beállítani, hogy az 56 utáni pereket szőröstül-bőröstül a*

Rákosi-korszak koncepciós pereihez hasonlító álláspontjuk megalapozatlanságára Eörsi László és Szakolczai Attila tanulmány terjedelmű kritikákban mutattak rá.”
Ez volt, így írtunk mi. Én nem változtam…